

ÂŞIK MÜDAMÎ'NİN URAMA YAYLASI İÇİN SÖYLEDİĞİ DEYİŞLER

Nusret KOPUZLU

leketini üç beş kuruş uğruna karanlık çevrelere peşkeş çekmektedir. Ne hazin...

Urama, 1930'lu yıllarda Hemşinlilerin, Şavşat-Ahaldaba köylülerinin ve Hamşioğulları ailesi mensuplarının hak iddialarına

sahne olmuş, bu sebeple de bazı gerginlikler yaşanmıştır.

Âşık Müdamî'nin bu gerginliklere de işaret eden iki koşmasından ilki, 1966 yılında merhum Hocamız M. Fahrettin Kızıoğlu tarafından neşredilmişti. Şimdi hem o şiiri hem de Müdamî'nin kendi el yazısıyla cep defterine kaydettiği ikinci şiiri, ilk defa burada yayımlıyoruz.

Posoflu ünlü Halk Şâiri Âşık Sabit Müdamî (1918-1968), bir zamanlar kendi köyü olan Demirdöven (Varzına) halkının da çıktığı Urama yaylası üzerine iki koşma söylemiştir. Posof'un Acara sınırında yer alan bu yaylalara vaktiyle 14 pare köy çıkmaktaydı. Eski yayla geleneğinin ölmeye yüz tuttuğu günümüzde, bu yaylalara çok az yaylacı çıkmaktadır. Bunu fırsat bilen bazı menfaatperestler, kendi mem-

I.
Gezdim dört yanını, eyledim seyran,
Çekerdim ıraktan tasan Urama,
Her bakıp gördükçe oldum mest hayran,
Yaylakda şenligen nâsan Urama.

Ağustosta karlar yağmış üstüne,
O vakit bakmazsın hiçbir dostuna,
Ahaldabalılar düştü kastına,
Dayak mı onlara pasan Urama.

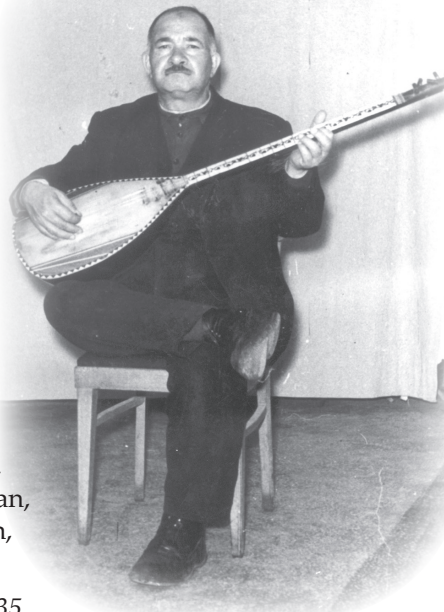
Huduttur, kapanmış Acara yolun,
Kaplamış direkler sağ ile solun,
Haziran temmuzda açılır gülün,
Bakan hayran olur süsen Urama.

Adın söyleniyor cihan içinde,
Şavşetliyi koydun güman içinde,
Sana geldim pus duman içinde,
Had nihayet yoktur pusan Urama.

Bazı yerin düzlük, bazısı burun,
Gezer yaylağında nahırın sürün,
Bir ulu dağsın ki benzeri Tur'un,
Hani nerye gitti Musa'n Urama.

Müdam, çok temaşa kılmadı ovan,
Çis dumanın geçmez, açılmaz havan,
Poskov, Şavşet ile tükenmez davan,
Çekişmeli subh u mesâ'n Urama.

Urama, 1935

II.
Ta kadimden davalıdır Urama,
Ezel Hemşinlinin kalk davası var.
Sonra Ahaldaba attı tor ama,
Gelip sallaparttan hak davası var.

Bu nasıl dağ ise her yeten diler,
İsmi ni işiden dişlerin biler,
Onları atlattık, geldi Hamşiler,
Mahkeme basılır, çok davası var.

Bir zaman da hâkim oldu askerler,
Sarı yağ ismine beyaz taş derler,
Para mukabili satılır yerler,
Kimiler aç, kimi tok davası var.

Banarhevi almış bir pilânına,
Sinsatip de girmek ister yanına¹
Dönmüş *Hasan sokdu degirmanına*²
Mezade tek çaha çah davası var.

Müdam bu ahvali bilemez,
Altı yıldır bir kez belki gelemiz,
Erkekler biçenek yerin bulamaz³
Abla hanımların bok davası var.⁴

Urama, 12-7-960

¹ Urama yaylalarına en yakın ve hâkim köyler olan Banarhev (Günbatan) ile Sinsatip (Yolağzı) köylerinin o zamanki tutumuna işaret edilmektedir.

² *Hasan sokdu degirmanı*: Kimlerin girip çıktığı belli olmayan değirmen anlamında bir deyim.

³ Urama yaylalarının bir kısmı mera olsa da bir kısmı kışlık ot olarak biçilmekteydi. Bu mısradaki, biçilecek yerlerde köylüler arasında yaşanan nizalara işaret edilmektedir.

⁴ Hayvanlar yazın yaylaya çıkınca kışlık tezcek de yaylada yapıldı. Bu sebeple sığır yatağındaki gübrelerin toplanması sırasında kadınlar arasındaki nizalara işaret edilmektedir.